

Warszawa, dnia 28 września 2017 r.

SZEF
URZĘDU DO SPRAW KOMBATANTÓW
I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Jan Józef Kasprzyk

BD1-K0752-054-5-1/17

w związku z Pana petycją, by Urząd podjął działania w celu przygotowania projektu ustawy zmierzającego do zmiany ustawy *o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* w sposób pozwalający osobom represjonowanym w PRL na zwiększenie – przy ustalaniu wysokości emerytury – wymiaru składek za okresy podlegania określonym represjom, uprzejmie informuję, że nie widzę możliwości zadośćuczynienia żądaniu petycji.

Zgodnie z Konstytucją RP inicjatywę ustawodawczą posiada m. in. Rada Ministrów. Nasz Urząd jest częścią administracji rządowej, ale – zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. *o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego* – podlega pod Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Oznacza to, że wszelkie nasze inicjatywy zmian w prawie muszą mieć akceptację MRPiPS, nawet jeśli dana sprawa dotyczy wyłącznie kwestii należących do właściwości rzeczowej Urzędu (a sprawa zmian w systemie emerytalnym – nawet ograniczonych tylko do działaczy opozycji antykomunistycznej – nie należy do wyłącznej naszej

kompetencji, ale stanowi również właściwość MRPiPS). Zatem negatywne stanowisko MRPiPS wobec jakiegoś projektu oznacza, że Urząd nie może podejmować już dalszych działań zmierzających do urzeczywistnienia takiej inicjatywy.

Sprawa będąca przedmiotem Pańskiej petycji była już przedmiotem petycji skierowanej 25 maja br. przez jedno ze stowarzyszeń zrzeszających działaczy opozycji antykomunistycznej do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Postulowano w niej, by w przypadku okresów represji lub okresów świadczenia pracy na rzecz organizacji nielegalnych jako podstawę wymiaru składek przy ustalaniu wysokości emerytury przyjmować kwotę minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tych okresach. Petycja ta została rozpatrzona 22 sierpnia br. negatywnie, co oznacza, że MRPiPS nie dostrzega zasadności zmian w prawie w kierunku postulowanym przez środowiska działaczy opozycji antykomunistycznej. Takie stanowisko – w związku ze wskazaną przeze mnie wyżej podległością naszego Urzędu – wiąże również nasz Urząd.

Jak argumentowało MRPiPS *„postulat petycji odnosi się do umożliwienia przyjęcia za podstawę wymiaru składek za okres, w którym ubezpieczony podlegał określonym represjom ze strony władz komunistycznych, kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników. Rozpatrzenie tego postulatu należy rozpocząć od analizy art. 15 ust. 2a ustawy emerytalnej. Przepis ten stanowi, że jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę minimalnego wynagrodzenia pracowników, obowiązującego w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.*

Wskazany przepis został dodany do ustawy emerytalnej przepisami ustawy z dnia 4 września 2008 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 192, poz. 1180). Został on wprowadzony celu złagodzenia

problemu braku jakichkolwiek możliwości ustalenia podstawy wymiaru składek u niektórych pracowników, przy bezspornym pozostawaniu w zatrudnieniu w danym okresie. Należy bowiem podkreślić, że art. 15 ust. 2a nie odnosi się do ogółu osób ubezpieczonych, a jedynie tych ubezpieczonych, w przypadku których mimo udowodnienia pozostawania w stosunku pracy nie można ustalić podstawy wymiaru składek. Przepisu tego nie stosuje się również do każdego okresu składkowego, a jedynie do tych, w przypadku których składki opłacane były w związku z osiąganiem przychodu ze stosunku pracy. Tylko w takim przypadku organ rentowy przyjmuje za podstawę wymiaru składek kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Przesłanką art. 15 ust. 2a nie jest zatem uzupełnienie każdego okresu, za który nie została opłacona składka, a zabezpieczenie sytuacji pracowników, którzy mimo opłacenia za nich składek ubezpieczeniowych, nie są w stanie udowodnić ich wysokości.

W tym miejscu należy podkreślić, że świadczenia wypłacane z systemu ubezpieczeń społecznych pozostają w ścisłej relacji do okresu i wysokości opłacanych składek. Stąd też podstawę wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych oraz kapitału początkowego stanowi przychód stanowiący podstawę wymiaru tych składek. Nie ma możliwości przyjmowania do podstawy wymiaru tych świadczeń oraz kapitału początkowego fikcyjnie ustalonych kwot podstawy wymiaru składek za okresy, które nie były objęte ubezpieczeniem społecznym, tylko dlatego, że dla celu ustalenia stażu ubezpieczeniowego uznaje się je za okresy składkowe. Przyjęcie postulowanej zmiany sprzeczne byłoby z istotą systemu ubezpieczenia społecznego. Wskazane przez autorów petycji okresy działalności opozycyjnej oraz okresy podlegania represjom politycznym ze strony władz komunistycznych są uznawane za okresy składkowe. Niemniej oczywistym jest, że nie wiązały się one z podleganiem ubezpieczeniom społecznym i związana z tym faktem koniecznością opłacania składek”.

Mając nadzieję na przyjęcie
pomyślnych wyjątków,
pozostaje z wyrazami szacunku
Janusz Szaryt